MAGYAR-NÉMET INTÉZET
AZ EURÓPAI EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRT

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2026. július 20.

1. Német-francia miniszteri tanács stratégiai együttműködések erősítésével

Július 17-én német-francia miniszteri tanácsot tartottak a brühli Augustusburg-kastélyban, amelyben 65 évvel ezelőtt Charles de Gaulle, Franciaország akkori elnöke felajánlotta Konrad Adenauer kancellárnak a német–francia barátsági szerződés ötletét, melyből később a két ország viszonyát máig meghatározó Élysée-szerződés létrejött. A mostani 26. találkozó az utolsó Emmanuel Macron, kimenő francia elnök számára a jövő évi francia Nemzet Gyűlési választások előtt.

A tanácskozás előestéjén, július 16-án Friedrich Merz (CDU) kancellár már fogadta Macron elnököt a Bensbergi kastélyban, hogy előkészítsék az ülést és átbeszéljék a miniszteri tanács kérdéseit. A két ország közösen kíván fellépni a béke és a biztonság érdekében Európában, valamint Ukrajna támogatásáért, megerősítené közös védelmi politikát és az ipart, és még szorosabban együttműködnének olyan jövőbeli témákon, mint a mesterséges intelligencia és az energetikai átállás – jelentette ki a francia elnök hozzátéve, hogy „az elmúlt hónapok valódi német–francia közeledést hoztak az európai napirenden." Ennek egyik példája, hogy a miniszteri tanács előestéjén a Merz és Macron találkozón túl első alkalommal gyakorolt két francia Rafale harci repülőgép – amelyek atomfegyverekkel is felszerelhetők – és két német hadsereghez tartozó Eurofighter a levegőben történő utántöltést egy francia utántöltő repülőgép segítségével. A másnapi ülés keretében pedig a kölni Nörvenich repülőtéren újabb gyakorlatra került sor, amelynek során német és francia katonák karbantartási munkákat végeztek egymás országának repülőgépein. Ezzel a lépéssel megkezdődött a Németország és Franciaország közötti nukleáris partnerség megvalósítása, amelyről idén március elején állapodott meg Marcon és Merz. „Új, közös utat járunk be a nukleáris elrettentés terén" – jelentette ki Merz. Ennek részeként „a német hagyományos fegyveres erők még ebben az évben részt vesznek a francia fegyveres erők egyik nukleáris hadgyakorlatán", ami „kiegészíti a NATO-n belüli nukleáris részvételünket és elrettentésünket, amelyhez továbbra is ragaszkodunk" – folytatta a kancellár. A francia elnök is kiemelte a katonai területen való szorosabb német-francia együttműködés jelentőségét, mindazonáltal elmondta, hogy a nukleáris elrettentést továbbra is kizárólag Franciaország finanszírozza, melynek érdekében országa olyan költségvetést fogadott el, amely biztosítja a francia nukleáris program működtetését. A Németországgal folytatott együttműködés elsősorban az elrettentést szolgálja: a cél az, hogy közösen bizonytalanságot keltsenek az ellenfelek körében.

A Brühlben tartott minisztertanácsi megbeszéléseken mindkét oldalról tíz minisztérium miniszterei és államtitkárai vettek részt. A napirenden szerepelt az EU többéves költségvetése, a nagy teljesítményű akkumulátorok fejlesztése terén való szorosabb együttműködés, valamint egy közös mesterséges intelligencia-központ létrehozása is. Ezenkívül szóba került a Deutsche Welle és a

France Médias Monde műsorszolgáltatók közötti együttműködés is a dezinformáció elleni küzdelem érdekében. Konkrét eredmények a tárgyalásokról viszont még nem ismertek.

Tisztázni kellett továbbá a tervezett, milliárdokba kerülő FCAS közös harci repülőgép fejlesztésének kudarca után, hogy mi menthető még meg a projektből. Így például az úgynevezett Combat Cloud, azaz a fegyverrendszerek hálózatba szervezését szolgáló rendszer fejlesztését folytatni fogják, a kormányzati megbeszéléseken ezt a technológiai együttműködést helyezték most új alapokra. „Az FCAS soha nem csupán egy új harci repülőgép volt, hanem mindig is egy rendszer" – emelte ki ezzel kapcsolatban a kancellár. „És ehhez a rendszerhez ragaszkodunk, tovább fejlesztjük."

A jövő évi francia elnökválasztás kimenetelétől függetlenül Merz kancellár biztosította a szomszédos országot, hogy a jövőben is szoros együttműködésre számíthatnak. „Német szempontból csak annyit mondhatok, hogy a jövőben is mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy a francia szomszédunkkal való együttműködésünk a lehető legintenzívebb, legmélyebb és legbizalomtelibb legyen, függetlenül attól, hogy a francia választók hogyan fognak dönteni" – mondta Merz és hozzátette, hogy abból indul ki, hogy bárki is lesz hatalmon pontosan azt fogja szem előtt tartani, ami mindkét ország érdekeit szolgálja, és ami szükséges. „Németország mindig nyitott marad a Franciaországgal való mélyebb és bizalomra épülő együttműködésre" – mondta.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide és ide.

2. Frank-Walter Steinmeier nyári interjúja

Hagyományos módon a nyár közepén adott hosszú, értékelő interjút a ZDF közszolgálati televíziónak Frank-Walter Steinmeier német államfő. Steinmeier az interjú első felében hosszan értekezett a köztársasági elnök megváltozott szerepköréről. Régen az elnök pártok felett lebegett és a jobb, az igaz és a hamis között kellett választani. Ez ugyan nagyrészt még mindig így van, de ma már jelentős arányban vannak olyanok, akik a demokrácia rendszere ellen szavaznak." „És ebben az esetben a pártfüggetlenség kérdése már nem elegendő. Ehhez állást kell foglalni" – hangsúlyozta Steinmeier. Arra a kérdésre, hogy megbánta-e korábbi kijelentéseit, például azt, amit a koronavírus-ellenes tüntetések után mondott, miszerint a sétálás elvesztette ártatlanságát, nemmel válaszolt.

Ugyanakkor a szövetségi elnök dicsérte a szövetségi kormánykoalíció által nemrég elfogadott reformcsomagot. Védelmébe vette a döntéseket azokkal a kritikákkal szemben is, miszerint túl kevés lenne a teherkönnyítés. „A strukturális reformok elsődleges célja nem az, hogy több pénzt tegyenek az emberek zsebébe, hanem elsősorban a juttatási rendszerek stabilizálása" – mondta Steinmeier, aki maga is meghatározó szerepet játszott a „2010-es Agenda" reformcsomag kidolgozásában a 2003 és 2005 közötti vörös-zöld (SPD-Zöldek) szövetségi kormányban, mint a Kancellári Hivatal vezetője. Steinmeier azonban alapvető változást is lát a határozatokban: lehetséges, hogy a koalíció legyőzte bénító „önblokádját" – mondta. Amennyiben ez tartósan igaznak bizonyulna úgy a jelenlegi kormány „visszanyerheti a reformok iránti lelkesedését" – szögezte le az elnök. Hozzátéve, hogy mindez a reformpálya folytatásához is elengedhetetlen. Steinmeier szerint amennyiben sikerülne fellendíteni a gazdasági növekedést, úgy abból mind a munkáltatók, mind a munkavállalók profitálnának.

Az elnök egyúttal arra szólított fel, hogy a határozatokat most „türelemmel és kitartással" ültessék át a jogszabályokba, hiszen erre van szükség a gazdasági növekedéshez. „És ha nem sikerül visszaállítanunk a gazdasági növekedést, nem fogunk tiszteletet és új bizalmat nyerni" – mondta, utalva a szélsőbal- és szélsőjobboldali pártokkal folytatott vitára. Emellett arra is figyelmeztetett, hogy még nem szabad feltételezni, hogy az AfD győzni fog a szeptemberi szász-anhalti tartományi parlamenti választásokon. Meglátása szerint a választási kampány még nem kezdődött el igazán.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide és ide.

3. Mélyponton a német KKV-k befektetési hajlandósága

A német kis- és középvállalkozások (KKV) beruházási hajlandósága a felmérés 1995-ös kezdete óta a legalacsonyabb szintre süllyedt – derül ki a DZ BANK és a Német Népi Bankok és Raiffeisenbankok Szövetsége (BVR) legfrissebb kis- és középvállalkozói felméréséből, amelynek keretében több mint 1000 német kis- és középvállalkozást kérdeztek meg. A vállalkozások mindössze 52%-a tervezi, hogy a következő hat hónapban működési tevékenységgel kapcsolatos beruházást hajt végre. A 2025-ös őszi felméréshez képest az üzleti várakozások ezzel párhuzamosan stagnálnak. A megkérdezettek mindössze 26%-a számít az üzleti helyzet javulására a következő hat hónapban, 20%-uk pedig akár a helyzet romlását is elképzelhetőnek tartja.

A feszült gazdasági környezet tovább nehezíti a kis- és középvállalkozások helyzetét: az energia-, nyersanyag- és anyagköltségekből eredő terhek hat hónap alatt jelentős mértékben nőttek. A vállalkozások 67%-a tartja problémának az energiaköltségeket (2025: 53 %), 57%-uk pedig a nyersanyag- és anyagköltségeket (2025: 43%). A vállalkozások ismét egyre gyakrabban szembesülnek szállítási nehézségekkel. A termékhiánytól vagy a késésekkel járó szállításoktól való aggodalmak az elmúlt hat hónapban 13 százalékponttal, 31%-ra emelkedtek (2025: 18%). A költségnyomás tükröződik az árakkal kapcsolatos várakozásokban is. A KKV-k 43%-a tervez áremelést, míg mindössze 5%-uk csökkentené a az árakat. Mindez azt jelenti, hogy jelentősen nőtt azon vállalkozások száma, melyek drágítják termékeiket (2025: 37%).

Mivel a belföldi konjunktúra továbbra is gyenge, a vállalatok új értékesítési csatornákat keresnek külföldön. A megkérdezett kis- és középvállalkozásoknak ugyanakkor alig 54%-a van jelen külföldi piacokon annak ellenére, hogy az elmúlt időben történt előrelépés ezen a téren – ez az érték 2024 tavaszán még csak 44% volt.

„A beruházási hajlandóság történelmi mélypontja figyelmeztető jel az országunk versenyképességét illetően" – jelentette ki Stefan Beismann, a DZ BANK vállalati ügyfelekért felelős igazgatósági tagja. „Sok kis- és középvállalkozás jelenleg egyszerre küzd a gyenge kereslettel, a növekvő költségekkel és a nagyfokú geopolitikai bizonytalansággal. Ilyen helyzetben a vállalkozások nagyobb hangsúlyt fektetnek a likviditásra, a költségkontrollra és az ellátási láncaik biztosítására. Hazánkban jelenleg elsősorban a meglévő pozíciók megőrzésébe fektetnek be. A növekedés és a terjeszkedés viszont egyre gyakrabban külföldön történik. Kivételt képeznek azok az üzleti területek, ahol a transzformáció már ma is növekvő keresletet eredményez – például az energia- és hőátálláshoz szükséges infrastruktúra, a védelmi szektor, valamint a digitalizáció és a mesterséges intelligencia területén."

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide és ide.

4. Belső hatalmi harcok által nehezített listaállítás az észak-rajna-vesztfáliai AfD-nél

Az észak-rajna-vesztfáliai AfD július 13-ai hétvégén tartotta tervezett pártkongresszusát, azonban ezen olyan belső feszültségek és blokádok alakultak ki a listaállítás folyamata során, hogy az eseményt félbeszakították. Folytatására július 17-én és július 18-án került sor, ekkor már sikerült véglegesíteni a jövő év tavaszi tartományi parlamenti választási pártlistát is, a viták hosszú távú hatása azonban még kérdéses.

Az AfD észak-rajna-vesztfáliai tartományi szervezete már régóta mélyen megosztott, és korábban két táborra szakadt: a Martin Vincentz tartományi pártelnök köré csoportosuló, inkább mérsékelt irányvonalat képviselő táborra, valamint egy erősebben jobboldali orientációjú táborra. Előbbi Tino Chrupalla szövetségi társelnök, míg utóbbi Alice Weidel szövetségi társelnök támogatását élvezi. A 2027-es tartományi választásokra készülő tartományi pártlista összeállításakor ez a két tábor küzdött a helyek elosztásáért. Vincentz ellenfelei a kongresszus első hétvégéjén az kifogásolva, hogy az elnök nem veszi figyelembe a párt összes irányzatát, „Operation Filibuster" néven blokádakcióval akadályozták az eseményt: egy listahelyre több mint 100 jelöltet javasoltak, akik mind felszólalhattak, ezzel gyakorlatilag ellehetetlenítve a rendezvény lebonyolítását, amely így félbe is szakadt.

Ezt követően az AfD szövetségi vezetése Vincentz ellenfeleinek álláspontját védte. Weidel és még Chrupalla is szabálytalanságokkal vádolták Vincentzot a jelöltlista összeállításával kapcsolatban és követelték, hogy szakítsák meg a tartományi lista összeállításának folyamatát, és szervezzenek egy új pártkongresszust. Ezzel szemben Vincentz azzal védekezett, hogy nyilvánvalóan csak arról van szó, hogy „a szövetségi vezetőség számára elfogadható tartományi listát állítsanak össze".

Egyelőre úgy tűnik, hogy ellenfeleivel és az AfD szövetségi vezetésével szemben Vincentz tudta érvényesíteni az akaratát, melynek köszönhetően egyrészt folytatták a kongresszust és a listaállítást, másrészt pedig ellenfelei július 17-én elhagyták a rendezvényt és másnap sem tértek vissza. Így az AfD szerint a közel 500 szavazati joggal rendelkező küldött közül szombaton körülbelül 350 jelent meg és döntött a további körülbelül 60 listás helyen szereplő személyről – összesen 82 fő szerepel így a listán, maga Vincentz az első helyet szerezte meg.

A közvélemény-kutatások szerint a tartományi lista első 30 helye lehet elegendő egy mandátum megszerzéséhez a 2027-es tartományi parlamenti választáson. Az viszont még nem dőlt el, hogy a szövetségi vezetőség elismeri-e az észak-rajna-vesztfáliai választási listát, vagy személyzeti intézkedéseket hoz. Elképzelhető szcenárió lenne Vincentz tartományi szóvivői tisztségéből való leváltása is, erre az esetre készülve a politikus már be is jelentette, hogy akkor is újraindulna a tisztségért.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide és ide.

5. Lemondott Jens Spahn az Unió-pártok Bundestag-frakcióvezetői tisztségéről

Jens Spahn, a CDU/CSU Bundestag-frakcióvezetője és férje egy fiúgyermek szülei lettek – jelentették be a közösségi médiában július 16-án, heves vitákat kiváltva a német közvéleményben. A politikus ugyanis a német törvényeket és pártjának álláspontját megkerülve egy, az Egyesült Államokban béranya által kihordott gyermeket fogadott örökbe. A „Bild" információi szerint a pár szerdán személyes üzenetben értesítette közeli barátait és kollégáit a fiú születéséről, Friedrich Merz (CDU) kancellárt Spahn pedig már néhány nappal a gyermek születése előtt személyesen tájékoztatta erről.

A béranyaság Németországban politikailag vitatott kérdés, jogilag pedig a béranyák közvetítése, valamint az orvosi közreműködés a béranyaságban tilos. Ezzel szemben az Egyesült Államok több államában az eljárás bizonyos feltételek mellett megengedett. A Szövetségi Bíróság 2014-ben hozott ítéletében azonban úgy döntött, hogy az Egyesült Államokban bírósági úton megállapított szülői jogot Németországban is el lehet ismerni, ha a szülői jogot igénylő szülők közül az egyik a gyermek genetikai szülője – Spahnék esetében a politikus férje az.

Spahn korábban, még 2015-ben, mint az Unió-pártok egészségpolitikai szóvivőjeként a következő szavakkal ellenezte a béranyaság legalizálását. „Meleg férfiként és keresztényként személyesen nagyon nehezen tudom elfogadni a béranyaság gondolatát. Ahhoz, hogy elfogadjam, hogy nem természetes úton leszek apa, nagy alázatosságra van szükség. Nem tudom, hogy képes vagyok-e erre." Illetve az, hogy a béranyaság a mai napig tiltott Németországban, jelentős részben Spahnnak is köszönhető, akinek 2018 és 2021 között szövetségi egészségügyi miniszterként a hatáskörébe tartozott a béranyaságot is szabályozó embrióvédelmi törvény megalkotása. Ennek a lazítását, még az FDP kezdeményezésére, Spahn 2020-ban elutasította, „elsősorban a gyermek jólétének védelme" érdekében. Sőt, még idén februárban – Jens Spahn részvételével – a CDU a szövetségi kongresszusán a párt Női Szövetségének indítványára úgy határozott, hogy „Németországban továbbra is tilos maradjon a béranyaság – még az altruista modellek esetében is –, a visszaélések, a kizsákmányolás és az egészségügyi kockázatok megelőzése érdekében".

Az eset sokakat felháborított Németországban. A Zöldek Bundestag-frakciójának egészségpolitikai szóvivője, Janosch Dahmen kettős mércével vádolta a volt egészségügyi minisztert: „Aki a szabályokat politikailag propagálja, annak érthetően meg kell magyaráznia, miért nem vonatkoznak azok rá is" – mondta. A Die Linke Bundestag-frakciójának nőügyi szóvivője, Kathrin Gebel az üggyel kapcsolatban kijelentette, hogy a politikai mércének akkor is érvényesülnie kell, ha az a politikus saját életét is érinti. Az ezt követő napokban a kritikus hangok a saját pártján belül is elkezdtek felerősödni. A mecklenburg-elő-pomerániai CDU vezetője, Daniel Peters egyenesen Spahn lemondását követelte. „Jens Spahn, mint a CDU/CSU szövetségi parlamenti frakciójának elnöke, különleges példaképi szerepet tölt be az Unión belül" – hangsúlyozta Peters. „Az Egyesült Államokban igénybe vett béranyaság révén Spahn szándékosan megsértette a Németországban érvényes jogot. Ráadásul azt állítja magáról, hogy magánszemélyként teljesen másképp cselekedhet, mint ahogyan CDU-képviselőként szavaz. Ez egyáltalán nem elfogadható." Majd hozzátette: „A CDU a hitelességet és az egyértelműséget képviseli, különösen az etikailag érzékeny kérdésekben. Jens Spahn az Unió frakciójának elnökeként már nem tartható, és le kell mondania."

Végül július 18-án, pár nappal a gyermek születése után, Spahn a közvélemény részéről, valamint leginkább a CDU-n belülről érkező politikai nyomás hatására lemondott Bundestag-frakcióvezetői tisztségéről.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide és ide.

6. Jelentősen megemelik a dohányadót

A dohányosoknak a jövő évtől kezdve lényegesen többet kell majd fizetniük Németországban. Sajtóértesülések szerint a CDU/CSU–SPD koalíció a dohányadót a korábban tervezettnél nagyobb mértékben, dobozonként további mintegy 40 centtel kívánja emelni. A tervezet értelmében a cigaretta és a dohány árát fokozatosan, évről évre emelnék. Jelenleg egy 20 darabos cigarettacsomag ára körülbelül nyolc euró, jövőre az ár már azonban 9,10 euróra emelkedhet – 33 centtel többe, mint azt eddig tervezték. Az évenkénti növelés alapján 2030-ra átlagosan 11,78 eurós csomagárat számítanának, mindez 42 centtel több lenne, mint amit a minisztérium a törvénytervezet alapján feltételezett, amelyet a szövetségi kabinet csak a múlt héten fogadott el.

A drasztikusabb emelés oka a szövetségi költségvetés hiányában keresendő. A koalíciós frakciók erre való tekintettel dönthettek úgy, hogy „a kormánytervezetben előirányzott adókulcsokat még egyszer felfelé módosítják" – hangzott el koalíciós körökből. A többletbevételekből várhatóan a kórházak és a fekvőbeteg-ellátás részesül majd. Thorsten Frei (CDU) kancelláriaminiszter az ARD „Morgenmagazin" című műsorában utalt a kórházak és a fekvőbeteg-ellátás javát szolgáló változtatásokra. „Meg kell vizsgálnunk, hogyan tudjuk a rendszert összességében úgy fenntartani, hogy a jövő évben a 19 milliárd eurót úgy takarítsuk meg, hogy ne legyen járulék-emelés" – mondta Frei.

A magasabb adókulcsok 2027-ben becslések szerint 756 millió euró többletadóbevételt jelentenek majd. A fokozatos emelésekhez hasonlóan az adóbevételek a következő években tovább növekednek – az ARD fővárosi stúdiójának birtokában lévő módosító indítvány szerint 2030-ban ez az összeg 4,4 milliárd euró lesz. Összességében a dohányadó 2030-ban mintegy 21 milliárd eurót hozhatna a szövetségi kincstárba.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson ide és ide.

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Cikk- és interjúajánló

Intézetünk igazgatója, **Bauer Bence** volt Alexander Teske, német újságíró és Spiegel-Bestseller író podcast-vendége, ahol az aktuális magyarországi politikai folyamatokat elemezte és mutatta be a német publikum számára.

A teljes beszélgetés itt hallgatható vissza.

A Hit Rádió Glóbusz című műsorában Intézetünk igazgatója, Bauer Bence elemezte a német belpolitika, és különösen a berlini káosz legforróbb kérdéseit. A beszélgetés során szó esik a német főváros egyre züllöttebb állapotairól, az áramszünet idején teniszező Kai Wegner polgármester botrányairól, és az emiatt kialakult ötpólusú politikai rendszerről is.

A teljes beszélgetés itt hallgatható vissza.

Impresszum

Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium
Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.
Felelős munkatársak: Dobrowiecki Péter, Szalontai Petra, Fonay Tamás Álmos
Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.
Web:
www.magyarnemetintezet.hu
E-mail: mni@mcc.hu